

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

PROBLEMA OVREIASCĂ

— CUM O VĂD Î. P. S. PATRIARH ȘI N. IORGA —

Două cotidiene din capitală au întreprins o vastă anchetă relativ la problema ovreiască, actualizată pe plan politic internațional de către Marea Britanie prin proiectul împărțirii Palestinei.

Răspunsurile numeroase, date de fruntașii neamului, ca și de alți cetățeni cu bun simț, sunt dintre cele mai instructive, prin obiectivitatea și seriozitatea lor, toate ajungând la aceeași concluzie — ca sub inspirația Duhului sfânt — că ovreii fiind o primejdie de moarte pentru existența noastră națională, ei trebuie să-și caute o patrie proprie pe alte meleaguri.

Evident, că această sentință unanimă, cu valoare de plebiscit general, nu constituie câtuș de puțin o surpriză pentru opinia publică românească. Doar periciunații insolenți dela rotativele din Sărindar de s'au burzului, stropindu-și veninul în coloane imunde contra celor ce ca Români au îndrăznit să denunțe pe dușmanii lor cei mai perfizi.

Nu ne emoționează de sigur aceste baliverne pistruiate, dar ele ne demonstrează încă odată cât de grav este pericolul jidanilor pentru viitorul României. Campania de o viață întreagă a marelui patriot A. C. Cuza începe abia astăzi să fie acceptată de toată românimea, involburând sufletele până în cele mai ascunse colțuri ale țării.

Proporțiile pecinginei judaice au crescut enorm după război, nu numai prin acele invazii în masse din statele nordice, cari au copleșit ținuturi întregi din pământul sfânt al Românilor, ci și prin constituirea ovreilor în organizațiuni politice și economice puternice, ce le-au permis să amenințe însuși ființa Statului național întregit.

Neîntrecutul apostol al neamului, dl Nicolae Iorga reia, într'o serie de articole intitulate „Iudaica” din „Neamul Românesc”, problema pasionantă a tinereții sale, zugrăvind în

cuvinte de foc perspectivele ei dezaastroase pentru noi. Și recurgând la plasticitatea ironiei amare, în care învăluie trista situație ce ne-au creiat-o vulpile galițiene, susține că nu ovreii să fie trimiși în Palestina, ci noi Românii, unde să punem mâna pe toată industria și comerțul ei, iar elementul autohton mozaic să stea pe la margini, așa cum stau Românii astăzi la ei acasă în mahalalele, ce le-au fost lăsate numai ca să moară.

Alături de genialul profet se înșirue, cu toată autoritatea morală ce i-o dă situația excepțională de șef al Bisericii neamului, Î. P. S. Patriarh Miron.

Strălucitul Ierarh, cunoscător perfect al împrejurărilor etnice din țara noastră, dar și un mare suflet uman, de o rară sensibilitate creștină și largă toleranță confesională, a fost nevoit să vorbească cu o sinceritate necruțătoare dar justă despre ovrei. Reimprospătând declarațiile făcute anul trecut la Londra, a ținut să sublinieze adevăruri dureroase, cari ard în ceasurile de față toate inimile românești.

„Sunt orașe și ținuturi — afirmă Î. P. S. Sa — unde nimic nu mai e românesc, decât sărăcia, mizeria cea mai neagră, umbra spinului.” Îți vine să plângi de mila bietului popor român, căruia ovreii îi stoarce și măduva din oase. A ne apăra este o datorie patriotică și națională, iar nu antisemitism.

Și accentuând axioma indelebilă, că fiecare popor din lume s'a silit în cursul veacurilor să-și creieze o patrie, pentru care să lupte și să se jertfească, răspunde rabinului interlocutor dela Londra: „Unde e scris că numai Dv. ovreii aveți privilegiul de a trăi pe spinarea altor popoare și pe spinarea noastră a României, ca niște paraziți? Unde-i scris că noi n'avem dreptul a ne scu-

tura de această primejdie, ca de orice parazit?”

Iar când i s'a ripostat, că trebuie să judece problema mai întâi ca creștin și apoi ca român, Î. P. Sf. Sa a replicat prompt: „Porunca creștină ne cere să iubești pe deaproapele tău, ca pe tine însuși. Aceasta nu înseamnă să nu te aperi de cei ce ca niște lipitori îți sug toată vloga, îți fură pământul, îți corcesc limba și-ți învenineză sufletul. Creștinul e dator să se iubească întâi pe sine, să aibă ce-i trebuie, ca apoi să poată ajuta și pe cei ce se apropie de el cu gânduri curate. Noi nu putem da tuturor veneticilor arme și mijloace, prin cari să ne desființeze și să ne ia locul.”

„Și nu numai cu aceasta, ci și cu necazurile să ne lăudăm, știind că necazul naște răbdarea, iar răbdarea naște încercare, iar încercarea naște nădejde, iar nădejdea nu rușinează.”

Romani 5, 3—5.

Iar cât privește palestinizarea evreilor, așa cum proiectează Anglia, cărmuitorul ortodoxiei românești crede că ea nu poate fi admisă, câtă vreme în țara sfântă a Mântuitorului trăiește un popor creștin autohton, acel al Arabilor. Să li se găsească ovreilor altă țară, căci pământul e lung și lat, cu coloniile lui număroase, dar lipsite de populație. De sigur că nu România va decide la Geneva unde să se fixeze patria jidovilor. Dar ea are dreptul să strige că i-a ajuns cuțitul la os, și să se așeze în linia dintâi a Statelor, amenințate de otrava judaică ucigătoare.

Instinctul de conservare națională cere tuturor Românilor, să lupte eroic pentru triumful integral și apropiat al idealului de rasă: România a Românilor și numai a lor.

RÂNDURI PENTRU PREOȚI

„Și voi înșivă clădiți-vă, ca pietre vii, în casă duhovnică, în preoție sfântă, ca să aduceți jerte duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos”. (I. Petru 2-3).

Prin mâinile lui Dumnezeu omul a ieșit bun. A ieșit înzestrat cu calități superioare, iar coroana tuturor darurilor supranaturale o forma nemurirea. Creat după chipul lui Dumnezeu, omul era dator să-și dea contribuția personală, ca în viitor, cu ajutorul harului divin să ajungă la asemănare cu Dumnezeu. Datorită acestui fapt Dumnezeu a supus pe primul om unui examen moral, dându-i în felul acesta teren de muncă, ocazie de a contribui la viitoarea lui situație și mijlocul de a-și recunoaște supunerea și dependența lui față de Creator. Dacă luăm în considerare starea primordiale a omului, acest examen era ușor de trecut. Proto-părinții noștri n'aveau decât să voiască. Dar n'au voit și astfel dând ascultare șoptelor diavolești, au păcătuit. Și deoarece urmarea păcatului este moartea (Rom. 5-12), în momentul când Adam a călcat porunca, legătura dintre el și Dumnezeu s'a frânt, harul divin l-a părăsit, își perde dreptatea și sfințenia originală, armonia dintre trup și suflet dispar, se întunecă mințile și de acum omul caută mai mult spre creatură

decât spre Creator, mai mult spre rău decât spre bine. Și aceasta înseamnă că s'a alterat chipul lui Dumnezeu în om, că omul a murit sufletește, iar trupestă a devenit muritor. În situația aceasta departe de Dumnezeu, rătăcind prin întunericul păcatului, omul a trebuit să aștepte plinirea vremii, când Mântuitorul făgăduit trebuia să vină, să ia asupra sa păcatele întregii omeniri, ca prin scump sângele Lui să împace omenirea cu Dumnezeu, făcându-ne moștenitori ai împărăției cerurilor.

Dacă Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a primit să părăsească cerul, coborându-se în lumea unde cresc spini și pălămidă, în împărăția păcatului, dacă neavând păcat, a primit să ia asuprași păcatele întregii omeniri și dacă a mai primit să moară pe cruce, pentruca să ne scoată la lumină, oare să cade să mai umblăm întru întuneric? Pentru aceea cari știm și credem că viața aceasta pământească nu e decât un mijloc de pregătire a vieții cerești, răspunsul nu poate fi decât unul singur: Vrem lumină. Căci „lumina lui Hristos luminează tuturor”. Călăuziți de această lumină; întotdeauna cărările vieții noastre vor fi luminate cu înțelepciunea ce vine de sus, despre care sfântul Apostol Iacob spune că „este curată și făcătoare de pace; e blândă, e smerită, e plină de milă și de roduri bune;

*) Meditație ținută la conferința preoțească din protopopiatul Dej.

de departe, încât în luna Mai, 1763, venind la Rodna generalul Bucov, însoțit de Episcopul Petru Pavel Aron, regimentul de infanterie a refuzat să depună jurământul.

În Salva, Bichigiu și hordon, locuitorii conduși de bătrânul Tănase Todoran de 104 ani, au pus pe fugă pe Bucov, iar Episcopul Petru Pavel Aron s'a refugiat la mănăstirea din Zagra.

În 1761, în Țara Năsăudului s'a făcut o anchetă spre a se constata dacă locuitorii sunt sau nu uniți. În multe sate locuitorii spuneau că nici n'au auzit de unire. În toate satele majoritatea covârșitoare declarau că rămân ortodocși. Cei mai intransigenți au fost chiar locuitorii din Sângeorz, cari și acum, sunt cei dintâi din Țara Năsăudului, cari și-au făcut biserică ortodoxă. În 29 Mai 1761,

„cu toate admonestările sătenii nu voesc să fie singuratec interogați și în numele lor declară Vasile Mărcuș, Andrei Georgieș, Oniga a Nicolae, Grigore a Popii și Grigore Vârvari, că nici într'un caz nu vreau să fie uniți, ci își păstrează credința veche grecească și nu voesc să aibă preoți uniți. Și chiar dacă va veni generalul comandant în persoană, tot așa vor spune și ca confirmare a celor declarate, întreaga adunare strigă: „Odată cu capul nu ne-om da uniți.“ Iar judele satului strigă, că „dacă toți neuniții vor fi tăiați cu sabia și din cauza aceasta se va nimici întreagă țara, atunci și ei, Sângeorzenii vor peri împreună cu ceilalți“ (Arhiva Someșană, Nr. 21, p. 465—466).

(Va urma) I. E. NAGHIU, stud. teol.

INFORMAȚIUNI

Comisia de organizare a Episcopiei de Maramurăș.

În vederea lucrărilor pregătitoare pentru organizarea reînființării Episcopiei din Maramurăș, Î. P. S. Mitropolit Visarion al Bucovinei a instituit o comisie provizorie, compusă din: P. C. consilier eparhial Dr. Seb. Stanca președinte, iar membrii: pâr. Cornel Mager din Oradea, prot. Mih. Muntean din Sighet, prot. Alexiu Latiș din Baia-Mare, pâr. Dr. Ioan Vască protopopul catedralei din Cernăuți, pâr D. Antal inspector în Min. Cultelor, mireni Dr. I. Urdea și Dr. N. Oprea din Sighet. Comisia își ține ședințele în orașul de reședință Sighet. Suntem siguri, având în vedere experiența și vrednicia membrilor în frunte cu P. C. președinte, că noul organ bisericesc își va face pe deplin datoria importantă ce i s'a încredințat.

Trei catedrale ortodoxe.

Î. P. S. Mitropolit Visarion al Bucovinei a hotărât, cu o însuflețire tinerească vrednică de toată lauda, să pășească grabnic la organizarea sf. Episcopiei din Maramurășul vovodal. Cel dintâi act însemnat este deciziunea de a înălța 3 biserici catedrale în orașele Sighet, Satu-Mare și Baia-Mare. Piatra fundamentală a celor trei monumente ortodoxe va fi așezată încă în toamna aceasta în cadrul unor frumoase solemnități, la cari au să participe mai mulți episcopi din Mitropolia Ardealului și Bucovinei. Să fie într'un ceas bun!

Act de dreptate. Ministerul Cultelor, luând în considerare cererea preoțimii ardeleni, a deschis prin Decret Regal, publicat în Monitorul Oficial, un credit extraordinar destinat să achite la Casa Generală a pensiilor noimea cuvenită slujitorilor bisericii noastre. Prin aceasta se re-

pară una din greșelile săvârșite față de Clerul Mitropoliei de dincoace de munți.

Băile Felix au trecut la Stat.

Am arătat că în urma acțiunii dlui prof. univ. Onisifor Ghibu și a constatărilor făcute de către organele anchetatoare, Statul Român a pus stăpânire pe averile fostului ord al Premonstratensilor din Oradea, obținând, în conf. cu art. 168 din Regulamentul Cărților funduare, transcrierea proprietății pe numele său.

Zilele trecute dl prof. Ghibu, în calitate de reprezentant al Ministerului Cultelor, împreună cu dl dr. Dumitreanu Zeno, prim-medical județului Bihor, inginer-șef Gavra Alexandru și reprezentanții administrativi, s'au deplasat la Băile Felix de lângă Oradea, cari deasemenea aparțineau acestui ord călugăresc și în conformitate cu hotărârea Justiției, au procedat la preluarea lor pe seama Statului Român. La fel au preluat și ferma agricolă din Sănmărtin, jud. Bihor. Până la noui dispozițiuni, Băile Felix vor fi sub controlul dlui Dr. Dumitreanu și a dlui inginer Gavra. Cu prilejul preluării de ieri, comisia a descoperit în arhiva ordului călugăresc, mai multe documente compromițătoare precum și tablouri ale membrilor ordului din care se constată că marea lor majoritate nu sunt cetățeni români.

Reorganizarea Oastei Domnului.

Pe temeiul Statutelor aprobate de Sf. Sinod, Oastea Domnului și-a căpătat, cu ocaziunea congresului ținut la Rusalii în Sibiu, organele conducătoare. Anume: I. P. S. Mitropolit Nicolae președinte de drept; P. S. S. Lor Episcopul Nicolae al Orăzii și Arhiepiscopul Vasile de Râșinari vicepreședinți, pâr. Gh. Secaș secretar, pâr. Z. Oancea și Gr. Forsea secretari-ajutori. În sfatul central au fost aleși 25 membri, preoți și mireni distinși din toate unghiurile

țării, Din comitetul de cenzori fac parte: prof. Gr. T. Marcu, pâr. Gh. Maior și A. Nanu.

Congresul Agrului. Anul acesta congresul diecezei Cluj-Gherla a Agrului s'a ținut la Năsăud. După liturghie a urmat procesiunea euharistică. Credincioșii n'aveau nici idee de această inovație. Țăranii ziceau: „*Au scos praporii pentru vreme.*“ Chiar intelectualii uniți s'au opus înnoirii. Nu s'au încolonat (cu excepția dlui I. Moisil — care trebuia să meargă, fiind președintele Agrului). La procesiunea euharistică a luat parte și preotul romano-catolic din Năsăud, Desideriu Balázs îmbrăcat în odăjdii care mergea alături de pâr. Dr. Titus Mălaiu, conversând unguște.

La congresul Agrului, P. S. Dr. Iuliu Hossu a declarat că „*Agru e o grupare a Acțiunii catolice universale.*“ A vorbit P. Sf. Sa despre *catolicismul mondial*. Ce deosebire față de declarația făcută în ședința Senatului din 20 Martie 1928: „*Pentru ce nu ne adunăm într'un congres, ca să căutăm căile cari să ne unească?*“ (Era vorba de un congres al arhierilor de ambele confesiuni românești din Ardeal). E interesant de remarcat că la congres mulți intelectuali (dl Moisil, etc.) accentuau că prin unire „nu s'au adăugat decât 4 puncte. Amintea că s'a păstrat vechea organizație. Ce deosebire între aceste declarații și procesiunea euharistică împreună cu preotul maghiar romano-catolic, după imitația ritului latin.

Dintre vorbitori și-a ieșit din fire mai ales dna Iuga. Aducând salutul „Maramureșului catolic“ (sic!) și-a permis să vorbească

La 1836 se întâmplă că preotul Petru Nariță din Peleş ajunge în conflict cu crâșnicul său Goia Vasilie, care se îmbăta în zile de liturghie și nu mergea la biserică decât la 4—5 săptămâni odată.¹⁾ Pentru aceasta popa Petru la dojenit și l-a și bătut.²⁾

Conflictul acesta caută să-l exploateze popa unit Vasile Sicoe, crezând că poate pescui în tulburare. Cunoscând dorința lui Neaș de a lua locut lui Nariță, de altă parte știind că Goia are multe rudeni în sat, se apropie de acești doi și li îndeamnă să treacă la unire promițându-le că va lua biserică din Peleş și pe Neaș îl va face popă, iar pe Goia crâșnic. Lui Goia i-a dat și bani ca să-l câștige.³⁾

Probabil că Neaș a avut momente de slăbiciune și s'a ocupat cu acest gând, care îl ispitesc, deoarece a convenit a deservi cu popa unit Sicoe Vasile.

Poporul văzându-i împreună a început să bănuiască pe Neaș că nu umblă cu gânduri curate.

Neaș nu trece, ci mai face o încercare ca să-și mărească parohia, de sigur cu planul ca dacă aceasta nu-i succede să asculte de ispitele popii unit și să treacă la uniți.

Se întâmplase în vremea aceasta (1837—1839) că credincioșii ortodocși din crângul Valea-Grosului, își zidiseră biserică separată și doriau să aibă

și preot separat. Popa Neaș simțind aceasta se grăbește și scrie guvernului că nu este nevoie de preot, deoarece el poate servi la amândouă bisericile fiind aproape, „cale de o jumătate de cias“. Se folosește de acest prilej și cere totodată ca să i se completeze parohia la cel puțin 100 familii, cum era dispus prin regulație și să alipească la parohia Valea-verde pe acei credincioși de pe teritoriul parohiilor Poiana și Ponor, cari erau mai aproape de el și aparținuseră mai înainte la Valea-verde.¹⁾

Guvernul trimite (6 Iulie 1840, Nr. 7248) cererea aceasta episcopului Moga și îi cere informații.²⁾ Episcopul la rândul lui le cere dela protopopul Ighian. (Nr. 434, 24 Iulie 1840). Protopopul trăgăneasă cauza și episcopul urgitează la 6 Oct. 1840 (Nr. 500) răspunsul.

Protopopul răspunde la 8 Oct. și spune că Valea Grosului aparține la jud. Zarandului și este afiliată la parohia Blăjeni din acel județ și nu crede ca aceea să se învoiască la cererea lui Neaș. Ce privește chestiunea dela Poiana și Ponor protopopul propune să se aprobe, câtă vreme Poiana are 200 familii, din cari se poate da o parte, iar partea dela Ponor, reclamată de Neaș, este în drept să o primească, deoarece a fost luată chiar și în „instrumentul candidației“

cu prilejul alegerii lui Neaș la Valea verde. Astfel ar ajunge parohia Valea verde la 80—100 familii.³⁾

Dorința lui Neaș deci se satisface în parte. Gândul lui însă era tot la Peleş.

În același timp se întâmplă că preotul Petru Nariță din Peleş capătă o boală grea de ochi și renunță la post. Credincioșii din Peleş cer și aleg la 16 Iulie 1840 cu unanimitate pe candidatul Ion Furdui, diacul satului. Protopopul îl recomandă pe motiv că este din sat și are avere, iar altul străin nu poate trăi din parohie.⁴⁾

Neaș însă, care fusese încredințat de un an de zile să ajute preotului bolnav, cere să i se dea lui parohia Peleş. Credincioșii auzind de aceasta, fac la 13 Februarie 1841 un protest, în care spun că lor nu le trebuie Neaș, deoarece „1. numai odată a venit și atunci a făcut în biserică mare vrajbă, 2. cu Blăjenarii (Valea Grosului) încă mare pedecă ne-au făcut, 3. umblă să ne tragă poporeni, 4. și aceea am înțeles că crâșnicul nostru Goia Vasilie (pretinul lui Neaș) ar fi avut cu preotul dela Valea verde înțeles că cum ar putea să se tragă la partea unită și să ne ia biserică, 5. crâșnicul Vasile Goia au zis că de nu vom primi pe numitul preot din Valea-verde, nu ne va da cheia bisericii să între alt preot intrânsa, 6. și cu popa Vasilie Sicoe acesta au vrut să ne ia biserică și să ni-o unească, da pe urmă nepuțând au făcut cheltuială la tot satul Sohodolului.“⁵⁾

¹⁾ Ms. 571. ²⁾ Ms. 572. ³⁾ Ms. 571.

¹⁾ Ms. 565. Ms. ²⁾ 566.

¹⁾ Ms. 569. ²⁾ 570. ³⁾ Ms. 571.

(Va urma)

în stil suburban și jignitor despre ortodoxia din Maramureș. Spunea că maramureșenii „vor izbi forturile dușmane“, vor înfiera „meschinăriile.“ Știți la cine se referea? La bisericile ortodoxe cari se înalță în toate colțurile Maramureșului, din contribuția populației sărace, dar animată de nobilul ideal al legii străbune. *Ioșif Ascetu.*

Gesturi frumoase. Primăria orașului Tg.-Murăș, condusă de inimosul român Dr. Emil Dandea, membru distins al Adunării noastre eparhiale, își afirmă din nou înțelegerea sa pentru biserica neamului, acordând ajutoare însemnate parohiilor sărace din județ. Ea a mers și mai departe votând o sumă de 10.000 Lei bisericii ortodoxe din comuna Coștei în Banatul jugoslav. Ajutorarea fraților de peste graniță e un gest laudabil, ce ar putea ispiti și alte primării bogate din cuprinsul țării.

O măsură greșită. Se știe, că organele Statului luaseră anul trecut o dispoziție sănătoasă, cerută energetic de opinia publică în frunte cu Academia Română, de a fi supuse unei severe cenzurări prealabile cărțile de literatură. Ea se impunea în urma valului de tipărituri pornografice ce inundaseră vitrinele, pervertind sufletul tineretului școlar. Acum aflăm, că siguranța generală a dat un ordin prin care ridică măsura cenzurii preventive, urmând ca scrierile vinovate să fie confiscate abia ulterior apariției lor. E o greșală credem noi, căci până la confiscare, cartea imundă se strecoară ușor în mâinile elevilor seduși de corupătorii irresponsabili.

A venit și Cardinalul. Nici nu s'au liniștit încă valurile stârnite de inspecțiile insolite prin țară ale nunțului Andrei Cassulo, și iată că a sosit alt emisar al Vaticanului, în persoana cardinalului Eugen Tisserant. Primit ceremonios la frontieră de Episcopatul catolic și autorități, el pare a avea o misiune secretă în România. Numai să nu-l vedem și pe P. S. Sa în „vizită canonică“ prin toată țara, tulburând și mai mult sufletul neamului. Ortodoxia trebuie să stea de veghe, spre a nu se mai repeta provocarea nunțului din București.

Pretenții curioase. Ungaria revizionistă ne trimite vorbă, că e dispusă să între în relații mai strânse cu noi și să nu se înarmeze peste măsură, dacă România dă garanții suficiente pentru libertatea deplină a minorității maghiare. Am fi curioși să știm, dacă și Budapesta procedează la fel cu românii noștri rămași pe pusta lui Petőfi. Căci fără reciprocitate, fărâgul va fi cam greu.

Schimb de studenți. Călătoria din vara anului trecut a I. P. S. Patriarh la Londra n'a rămas fără urmări însemnate pentru legăturile ortodoxiei românești cu Biserica anglicană. Printre alte rezultate însem-

năm și schimbul de studenți, care a început în toamna aceasta prin instalarea alor 4 studenți englezi la Teologiile noastre din Sibiu și Cernăuți. Avem convingerea, că măsura luată va da roade bune pentru strângerea relațiilor dintre cele două biserici.

O declarație riscată. La congresul Agru-lui diecezan ținut în orașul Năsăud în ziua de 5 Sept. c. P. S. Episcop Iuliu Hossu a crezut că poate afișa și următoarea declarație stranie: „iar cât privește rolul bisericii unite, socot că această forță națională constituie punctul arhimedic, după care va fi îndreptat destinul nostru ca neam“. Ați lăudă biserica proprie, e ceva firesc în gura unui Arhieru. A-i atribui însă roluri peste puterile ei într'o țară ortodoxă — iată ceva ce depășește și modestia și realitatea.

Pentru muzeul eparhial am primit dela parohia Poiana-Blenchii un Triod dela 1771, un Stvajnic dela 1773, un octoich dela 1782, un apostol dela 1767 și un Liturghier dela 1856.

— **Librăria Eparhială din Cluj** (Piața Cuza Vodă Nr. 6), fiind aprovizionată cu odoare bisericești (cruci, candelă, odăjdii, prapori etc.) precum și cu toate cele necesare serviciului divin, — stă la dispoziția tuturor pentru efectuarea oricărei comenzi, mici sau mari, cari se execută prompt și cu îngrijire, pe lângă cele mai moderate prețuri.

BIBLIOGRAFIE

Sextil Pușcariu: „Dacoromania“, vol. VIII. Cluj, 1936. 531 pagini.

Între numeroasele publicații științifice ale Universității din Cluj, *Dacoromania*, buletinul Muzeului Limbei Române, ocupă un loc de frunte, pe care, din 1920, de când apare, și-l păstrează cu o rară vigoare. Se pare că, asemenea directorului ei — d. prof. Sextil Pușcariu, a cărui sărbătorire recentă de 60 ani a luat impresonante proporții — *Dacoromania* a gustat din apa tinereții fără bătrânețe...

Ea este înainte de toate o culegere de studii, articole și recenzii filologice, semnate de savanți români și de ilustre nume streine. Fi-rește că cei mai numeroși dintre colaboratori sunt clujenii, cele opt volume apărute până acum fiind piesele justificative ale „Școalei filologice dela Cluj“, grupată în jurul Muzeului Limbei Române, școală a cărei reputație a trecut de mult frontierele țării.

Alături de studiile de filologie, în *Dacoromania* au fost totdeauna bine primite însă și cercetările de istorie literară românească și comparată Volumul al VIII-lea (pe anii 1934—35), apărut recent în excelente condiții tehnice la Imprimeria Națională, are în frunte un asemenea studiu, semnat de d. Ion Breazu. Este partea I dintr'o cercetare mai lungă, privitoare la literatura „Tribunei“, ziarul întemeiat de Ioan Slavici la Sibiu, în 1884. În partea aceasta autorul studiază, în 110 p., antecedentele acțiunii tribuniste, ideologia literară a ziarului și prozatoriului de căpetenie. În volumele următoare vor fi cercetați poezii, criticii și traducătorii. Chiar și din această parte se poate vedea cum ziarul condus de Slavici, în paginile căruia am avut revelația lui Gheorghe Coșbuc, reprezintă un moment hotărâtor în evoluția literară a Ardealului. El este punctul culminant, triumful junimismului împotriva curentului latinist, care a supraviețuit atâta timp în Ardeal din pricina împrejurărilor politice speciale, în care a trăit această provincie. Într'un capitol introductiv, d. Breazu arată felul în care s'a infiltrat junimismul, mai întâiu în centrele din Sudul Ardealului, la Brașov și Sibiu, apoi la Viena, în sânul societății „România Jună“ și în fine la Arad, Caransebeș și Năsăud, astfel că, în momentul apariției ei *Tribuna* a găsit simpatii hotărâte și entuziaste pretutindeni, mai ales în sânul tineretului. În limbă ziarul a reintegrat în drepturile lui graiul popular; iar în literatură a inaugurat realismul popular, cu consecințe atât de binecuvântate, nu numai pentru literatura din Ardeal, ci pentru întreaga literatură românească. Deviza ziarului a fost „Soarele Românilor la București răsare!“. Modelul tuturor au fost Alecsandri și Eminescu, dar mai ales Slavici, care apare din acest documentat studiu drept o figură centrală a literaturii ardelenice din a doua jumătate a veacului trecut. Alătura de el sunt studiați, în capitole aparte, Iuliu T. Mera, Ion Pop-Rețeganul, delicatul Ion Popovici-Bănățeanu, vioiul și causticul Virgil Onițiu, Sept. Albini, Enea Hodoș, I. Russu-Șirianu, Ion Berescu și alții, pe nedrept dați uitării, tot atâția muncitori pentru biruința cuvântului românesc în Ardeal.

Directorul *Dacoromaniei*, d. *Sextil Pușcariu*, publică în acest volum câteva etimologii, apoi o nouă serie din minunatele sale note „Pe marginea cărților“, în care lucrările ro-

mânești și streine din domeniul filologiei, apărute în ultimul timp, îi dau prilejul să facă numeroase considerațiuni esențiale asupra lingvisticii românești și generale.

Etimologii mai publică d-nii *Leo Spitzer* și *Nicolae Drăgan*; iar studii de geografie lingvistică d. *Gr. Nandriș* („Păstoritul românesc în Carpații nordici în lumina Atlasului Linguistic al Poloniei Subcarpatine“), *Emil Petrovici* („Contribuții la rotacism“) și *Sever Pop* („Cu prilejul Buletinului Atlasului Linguistic Italian“).

Numeroase articole mărunte, recenzii, necroloage și o Bibliografie a tuturor publicațiilor românești și streine de filologie și literatură română, din anii 1931—32, condusă de d. *Ion Breazu*, încheie acest volum masiv de 531 pagini. (Curentul).

*

Revista Teologică, Nr. 9, pe Sept. 1937, Sibiu. Redactor: Prof. Gr. T. Marcu. În acest număr: Protopop Emilian Cioran: O instituție de preot acum o sută de ani. Preot I. Constantinescu: Artă și morală. Dr. Liviu Stan: Reichul și Vaticanul. Preot Mihail Neagu: Predică la Înălțarea Sf. Cruci. Preot Ioan N. Beju și Grigorie T. Marcu: Atitudini: Ortodoxie și românism. Reînființarea episcopiei Maramureșului și violențele uniate. Grigorie T. Marcu și Preot Il. V. Felea: Mișcarea Literară: Istoria unirii Românilor. Anuarul XIII al Academiei teologice „Andreiane“. Roduri din câmpul evangheliei. Biserica dominantă și egala îndreptățire a cultelor. Politica scaunului papal. Hristos în școală, vol. I., ediția II. Amintiri din viața preoțească. Gr. T. M.: Cronică: Noul episcop al Armatei. Episcopia ortodoxă a Maramureșului. Universitatea populară „Nicolae Iorga“ dela Vălenii de Munte a implinit trei decenii. Congresul bisericesc dela Oxford. Concordatul jugoslav. † Patriarhul Varnava al Jugoslaviei. Gr. T. M.: Note și Informații. Revista, vioiu și îngrijit scrisă, calcă sigur pe drumul tradiției sale frumoase.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 5816/1937.

AVIS.

Societatea „Șaguna“ din București Strada Smârdan Nr. 18 et. 5, aduce la cunoștință tuturor preoților și oficiilor bisericești că pot procura dela această societate toate semințele de legume, flori și alte semințe cu o reducere de 10% pentru semințele de legume și flori și 5% la celelalte semințe față de prețurile din catalogul societății.

La comandă să se facă provocare la adresa acestei societăți înregistrată la Consiliul Central Bisericesc sub Nr. 6821 din 15 Iulie 1937.

Atragem atențiunea preoțimii noastre asupra produselor acestei societăți. Cluj, la 28 August 1937.

Consiliul eparhial.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

„LA SFÂNȚA PATRIARHIE“

Atelier special de argintărie și toate obiectele
BISERICESTI

DUMITRU D. POPESCU & FIU

Furnizorul Sf. Patriarhiei, Mitropoliei, Episcopiei și Bisericii din țară

Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31

Aleea Patriarhiei No. 1 (Bibescu Vodă, 16) București
Tramvaele 3, 15, 20